

TEEMA: Jääajapäevad.

TÖÖ AUTOR: Julia Rakitina

KLASS: 6.- 9. klass;

KESTVUS: 2 päeva (1päev: aktiivõppepäev- tunnid rühmadega koolimajas; 2 päev: õppimine Jääajakeskuses);

ÜLDPÄDEVUSED:

- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada (tegevus: skeemi koostamine ajalootunnis rühmatööna);
- oskab teha koostööd (tegevus: skeemi koostamine ajalootunnis rühmatööna) ;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta (tegevus: arutelu inimeseõpetuses; esse kirjutamine- eesti keel; skeemi koostamine ajaloo; töö tekstidega võrreldes);
- väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet (tegevus: Jääajakeskuse ekskursioon, esse);
- oskab arvutit kasutada (tegevus: skeemi "Ajastu perioodid" vormistamine arvutis);
- väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada (tegevus: joonistamine või plakati tegemine kunstitunnis);
- väärtustab tervislikke eluviise (inimeseõpetuse arutelu, ekskursioon Jääajakeskuses).

PEAEESMÄRGID:

- iseseisva mõtlemise ergutamine (igas tunnis: õpilane avaldab oma arvamust, arutab, küsib, otsib infot);
- huvi tekitamine iseenda vastu, ümbritseva maailma vastu (igas tunnis: õpilane saab rohkem teada ajaloo, loodusest, inimese eluviisidest, tervislikkust käitumisest, väärtustest, säästlikkusest jne);
- õppemotivatsiooni tõstmine (igas tunnis: läbi huvitavate tegevuste õppimine);
- teadmiste andmine süsteemis (kahe päeva tegevused: ühe teema tutvustamine erinevatest aspektidest);
- loov eneseväljendus (ajaloo: skeemi koostamine; eesti keeles: esse kirjutamine; vene keel: mäng "Koosta oma lugu"; kunst: maalimine või plakati tegemine; laulmine: laulu laulmine).

SEONDUVAD EESMÄRGID:

- õppija tunneb huvi ja rõõmu õppides (õppimine teistmoodi tekitab huvi; tegevused: rühmatöö, ajurünnak, joonistamine, laulmine, spordimängud — tavaliselt meeldivad lastele ja tekitavad rõõmu);
- iseseisva ja kriitilise mõtlemise ergutamine (tegevus: õpilane avaldab oma arvamust, arutab, küsib, otsib infot igas tunnis; õppijad koostavad ajastu perioodide skeemi, esse kirjutamine, töö tekstidega võrreldes);

- õppija väärtustab tervislikke eluviise; õpib võrdlema, järeldusi tegema (tegevus: õppijad võrdlevad ürginimese tänapäevase inimesega (välimus, tervis, eluviis, ...), õppijad tutvuvad Jääajakeskuses näitusega, mis on pühendatud tervislikele ja säästvatele hoiakutele);
- õppija tutvub võõrkeeltes jääaja teemaga seotud sõnavaraga (vene keel: töö tekstiga ja lauluga);
- õppija tutvub iidse aja loodusmaailma iseärasustega (loomad, taimed, maastikud), võrdleb seda tänapäevase maailmaga (ajalootund, loodustund, inimeseõpetuse tund, ekskursioon Jääajakeskuses).
- õppija väljendab visuaalsete vahenditega oma teadmisi ja ideid iidsest maailmast (tegevus: õppija maalib pilti: "Minu jääaeg" (võib ka rühmatööna)).

ÕPITULEMUSED:

- oskab võrrelda (inimeseõpetuse arutelu, skeemide analüüs ajalootunnis);
- oskab tähtsama esile tuua (inimeseõpetuse arutelu, skeemide analüüs ajalootunnis, esse kirjutamine, oma loo jutustamine vene keeles, kunstitöös);
- oskab oma mõtteid suuliselt väljendada, oma arvamust põhjendada ja kaitsta (igas tunnis).
- oskab oma mõtteid kirjalikult väljendada esse vormis, kasutades aktiivõppepäevadest saadud teadmisi (esse kirjutamine);
- teab, mis on tervislik eluviis ja mis ei ole (inimeseõpetuse tund, ekskursioon— arutelud);
- teab, kuidas keskkonnasäästlikult toimida (inimeseõpetuse tund, ekskursioon— arutelud);
- oskab arvutiprogramme kasutada skeemi koostamisel (vormistab skeemi "Ajastu perioodid" arvutis);
- oskab paaris-rühmas töötada (ajalootunnis, kunstis, kehalises kasvatuses);
- oskab enda ja teiste tööle põhjendatud hinnangu anda (skeemide analüüs ja hinnangu andmine ajaloos);
- oskab esitada teemaga seotud küsimusi ja leida tööks vajaliku infot (igas tunnis, ekskursiooni käigus).
- oskab end kunstivahendite abil väljendada (kunst, laulmine).

LÕIMING:

- Loodusõpetus- tutvub ürgaegse looduse eripäraga (maastikud, loomad, taimed), oskab võrrelda tänapäevase loodusega;
- Eesti keel- loeb teksti, väljendab oma arvamust nii suuliselt (arutelu), kui ka kirjalikult (esse)
- Matemaatika- ülesannete lahendamine;
- Kunst- joonistamine või plakati tegemine;
- Ajalugu- tutvub ajastu perioodide eripäraga, oskab skeemi koostada;
- Arvutiõpetus- vormistab skeemi arvutis;
- Inimeseõpetus- oskab võrrelda ürginimese ja tänapäevase inimese elu;
- Võõrkeeled- teemaga seotud võõrkeelne sõnavara, teksti lugemine ja arusaamine; inimeste vahelised suhted ja väärtused;

Laulmine- laulu laulmine (eesti või võõrkeeles);
Kehaline kasvatus- liikumine (mänguliselt seotud teemaga).

LÄBIVAD TEEMAD:

— väärtused ja kõlblus (arendatakse oskust tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja viisakusreegleid)— igas tunnis, ekskursiooni käigus;
— tervis ja ohutus (kujundatakse tervislikku käitumist)— inimeseõpetuses, ekskursiooni käigus;
— keskkond ja jätkusuutlik areng (arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt)— inimeseõpetuses, loodusõpetuses, ekskursiooni käigus;
— kodanikualgatus ja ettevõtlikkus (arendatakse oskust kujundada isiklikke seisukohti ning neid väljendada)— igas tunnis;
— kultuuriline identiteet (kujundatakse positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes)— eesti keele tunnis, inglise keele tunnis, vene keele tunnis, laulmise tunnis, kunsti tunnis, inimeseõpetuses;
— teabekeskond (arendatakse oskust tajuda, teadvustada ja kriitiliselt analüüsida ümbritsevat teabekeskonda ning toimida selles)— ajaloo, inimeseõpetuses, ekskursioonikäigus.

KOOSTÖÖ: huvijuht, aineõpetajad (*iga aineõpetaja koostab oma tunniplaani ise, vastavalt õppekavale. Minu poolt pakutud tunniplaani on skeem või näidis, mida iga aineõpetaja täidab oma sisuga*); Jääajakeskus.

Õppetegevused:

1. päev

Aktiivõppepäev:

Õpilasi klassidest 6.-9. jagatakse rühmadeks (5 rühma; igas rühmas on 6-7 õpilast: igast klassist 1-2 õppilast). Õppepäeval liigub õpilane oma rühmaga ühest klassist teisse vastavalt päevakavale.

Ajalugu: „Ajastu perioodid”.

Häälestamine: frontaalne töö. Õpetaja esitab küsimusi, et selgeks teha, mida lapsed teavad, mäletavad ajastu perioodidest (varasemate teadmiste aktualiseerimine)

Tunnisisu: õpetaja loeng või õppefilmi vaatamine. Õpetaja jutustab ajastu perioodidest: üldjoonetest, iseärasustest, kasutades näitematerjali (arvuti, pildid) või näitab antud teemaga seotud õppefilmi. Õpilane teeb kokkuvõtva konspekti.

Suuline viktoriin: küsimus-vastus õpitud kohta.

Kokkuvõtte.

Paaris- või rühmatöö : skeemi koostamine (oma konspekti alusel). Skeemide (igas rühmas 2-3) esitus ja analüüs: võrdlemine ja suuline hinnang (kas skeem on arusaadav, sisukas, korrektne jne).

Inimeseõpetus: „Ürginimene”

Häälestamine: ajurünnak „Milline on ürginimene?” Õppija paneb kirja kõik omadussõnad, mis tulevad pähe! (2 minutit). Tulemuste analüüs, arutelu.

Õppija võiks iga omaduse kirjutada suurelt eraldi paberilipikule, kõik lipikud kinnitatakse nt ürginimese kujutise ümber.

Tunnisisu: õpetaja jutustab ürginimese elu erinevatest aspektidest (välimus, eluviis, tervis jne). Õpilased võrdlevad ise ürginimese elu tänapäevase eluga. Õpilane teeb vajalikke märkusi enda vihikusse. Või üks õppijate paar võiks uurida teksti välimusest, teine eluviisist jne. Võrdluse tänapäevase inimesega saab tabelisse kanda.

Kokkuvõtte: arutelu- kui palju ettekujutus tunni alguses erineb sellest, mida õpilane sai teada tunnist.

Venekeel: „Мама для мамонтенка”

Häälestamine: õpetaja räägib sellest, kuidas mammutipoja leidmine innustas lastele multifilmi tegemist. Räägib ka seda, et mammutipoja topist saab näha Jääajamuuseumis.

Tunnisisu: raamatu „Мама для мамонтенка” lugemine ja tõlkimine, mäng uute sõnadega („Ütle kuidas vene keeles on...”; lause moodustamine: antakse ette üks sõna, iga kätteplaksuga tee lause ühe sõna võrra pikemaks), multifilmi vaatamine, multifilmi laulu laulmine.

Kokkuvõtte.

Mäng: räägi lugu mammutipojast, kasutades ainult tegusõnu (10-15 sõna).

LISA 1.

LISA 2.

Kehaline kasvatus.

Häälestamine: ürginimene pidi olema kiire ja tugev... Kas sina oled selline?

Tunnisisu: spordivõistlused (zeppelini vise, vigurijooks, kaughüppe, ...); spordimängud.

Kokkuvõtte: tunnistamine.

2. päev

Jääajakeskuse külastamine

— ekskursioon (seotud eelmise päeva teemadega: ajastu perioodid, ürginimese elu iseärasused, ürgaegse looduse eripäraga (maastikud, loomad, taimed), säästlik eluviis, võõrkeeled);

Õpilasi jagatakse rühmadeks. Iga rühm uurib oma osa (nt.: üks rühm võrdleb ürginimest tanapäeva inimesega, teine rühm kogub info maakujundamise ajaloost jne). Õppepäeva lõpus iga rühm tutvustab teistele, mida nad said teada. Päev lõpeb aruteluga.
— teste lahendamine.

Hindamine

Eesti keel: esse (nt. "Kas tulevik sõltub meist?"). Hinnatakse oskust oma mõtteid kirjalikult väljendada esse vormis, kasutades aktiivõppepäevadest saadud teadmisi (seda võib anda kodutööna peale ekskursiooni).

Inimeseõpetus: suuline hinnang— laps teab, mis on tervislik eluviis ja mis ei ole; oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta.

Arvutiõpetus: skeemide vormistamine. Hinnatakse paaristööoskusi: nõuete täitmine, tööülesannete jagamine, tööplaneerimise oskus; arvutiprogramme kasutamisoskusi.

Ajalugu: suuline hinnang— enesehindamise oskus; oskus esitada teemaga seotud küsimusi ja leida tööks vajaliku infot.

Kunst: pilte ja plakatite näitus— oskab end kunstivahendite abil väljendada.

Kasutatud kirjandus.

1. Põhikooli riiklik õppekava.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/114012011001>
2. Мама для мамонтёнка. М., 1984.

LISAD.

LISA 1.

Текст (слова) песни «Песня мамонтёнка». (Мама для мамонтёнка. М., 1984. С. 6-7)

По синему морю к зелёной земле
Плыву я на белом своём корабле.
На белом своём корабле,
На белом своём корабле.

Меня не пугают ни волны, ни ветер,
Плыву я к единственной маме на свете.
Плыву я сквозь волны и ветер
К единственной маме на свете.
Плыву я сквозь волны и ветер
К единственной маме на свете.

Скорей до земли я добраться хочу,
"Я здесь, я приехал!" - я ей закричу.
Я маме своей закричу,
Я маме своей закричу...

Пусть мама услышит,
Пусть мама придёт,
Пусть мама меня непременно найдёт!
Ведь так не бывает на свете,
Чтоб были потеряны дети.
Ведь так не бывает на свете,
Чтоб были потеряны дети.
Чтоб были потеряны дети.

LISA 2.

Мама для мамонтёнка. М., 1984.

Мама для мамонтенка.

Однажды далеко-далеко на Севере случилось удивительное чудо.
Неизвестно откуда появился маленький мамонтенок.

Маленький, лохматый, очень одинокий. И только белый медвежонок рядом.

- Мама!

- Ой!..

- Ты куда? Ты мою маму не видел?

- Маму? А ты кто такой?

- Не знаю. Я спал, потом проснулся. А мамы нет.

- Нет. Не видел твою маму. А как ее зовут?

- Мама.

- Фу... Пойдем к дедушке Моржу, он все знает.

И пошли они, арктическим солнцем палимые.

- Дедушка! Дедушка!

- Что? Что случилось?

- Посмотри!

- Кто это?

- Он маму ищет.

- А... Чудеса.

- Какие чудеса?

- Давно, очень давно жили здесь такие звери. Но... они ушли.

- Куда?

- Далеко.

- А... а как же я?

- Ты знаешь, на далеких берегах, за теплыми морями, живут звери, у которых длинные носы, большие уши, и есть хвост.

Все, как у тебя. Мы отправим тебя туда на льдине.

- Счастливо добраться.

- До свидания.

- Спасибо.

Мамонтенок плыл на льдине и пел:

По синему морю, к зеленой земле,

Плыву я на белом своем корабле,

На белом своем корабле,

На белом своем корабле.

Меня не пугают ни волны, ни ветер,
Плыву я к единственной маме на свете,
Плыву я сквозь волны и ветер
К единственной маме на свете.
Плыву я сквозь волны и ветер
К единственной маме на свете.

Скорей до Земли я добраться хочу,
Я здесь, я приехал! - я ей закричу.
Я маме своей закричу,
Я маме своей закричу.

Пусть мама услышит, пусть мама придет,
Пусть мама меня непременно найдет.
Ведь так не бывает на свете,
Чтоб были потеряны дети.
**Ведь так не бывает на свете,
Чтоб были потеряны дети.**

- Ой, мама!

Это не мама. Это – мартышка.

- Ой! Вот это да! Ты откуда взялся - такой лохматый?
- Дедушка Морж сказал, что моя мама здесь.
- Такого не может быть! Я всех мам здесь знаю. А зачем тебе мама? Разве ты маленький?
- Я маму ищу.
- А ты мне нравишься. Ой! У меня есть приятельница. Пойдем к ней!

В Африке водятся слоны и бегемоты.

- Тетушка! Тетушка Бегемотиха! Тетушка Бегемотиха! Смотри! Вот. Он маму ищет.
- Я есть хочу.
- На.

- Да ты же слоненок! Только в шубе. Подожди. Я сейчас приду.
- На.

Слоны - это мамонты без шерсти.

- Вот он.
- Ой, какой лохматый.
- Ну и что. Смотри, у него и нос, и уши - все, как у тебя.

- Мама! Мама, здравствуй, мама.
- Здравствуй, сыночек.
- Мама...
- Ой...

Мамонтенок очень боялся, что мама опять потеряется, поэтому потихоньку взял ее за хвостик.